

Nr. 2 - Sommer 2014 - 67. årgang

Hvaler Menighetsblad

God Sommer

Innholdsfortegnelse:

Sommerhilsen fra Grethe	3
Leder har ordet	4
Menighetsrådet melder	5
Minneord Karin Lunde Kristiansen	6
Ordføreren har ordet	8
Samtaler i grenseland – hva er det?	9
Galleri Emilies verden	10
Gøy med leir på Mesnali!	14
Konfirmantenes gudstjeneste	18
Konfirmantene våre 2014	20
Hvaler – et nøydsomhetssamfunn	22
Kulturprogram for Hvalerkirkene sommeren 2014	24
Vi feirer Grunnloven på Kystmuseet Hvaler	26
Spjærøy kirke fredag 11. juli kl. 19.00	28
Brannøvelse	29
Nepalprosjektet	30
Hvaler – Kirgisistan	31
Endelig i mål med oppgradering av Asmaløy bedehus!	32
Bli med på tur!	33
Barnesider	34
Fra kirkelivet	45
Gudstjenester/Folkemengdens bevegelse	46

Forsidebildet er fotografert av Barbro Bjørck
Foto side 2: Ragnar Bjørck

Sommerhilsen fra Grethe:

Den som titter inn i Prestegårdens bakhage vil se at den er full av skvallerkål. Mange års manglende pleie og omsorg har ført til at denne planten har overtatt alle ledige jordflekker. Nå vil nok mange si at dette er en næringsrik salatplante brakt hit av munkene med næringsvett, men for meg er den et uønsket ugress som det krever mye tid og krefter for å bli kvitt. Jeg drømmer om hage og bed fulle av vakre blomster, grønnsaker og bærbusker som krever regelmessig gjødsling og stell for å trives. Disse plantene vil glede meg med sin farge, lukt og smak. Så her er det bare å ta fatt på opprydding og luking av sammenfiltrede røtter. Det blir nok fint til slutt, men vil fortsatt kreve jevnlig vedlikehold, så ikke skvallerkålen igjen får gode vekstvilkår.

Det er mye i livet som krever nødvendig vedlikehold, ikke bare hus, hytte, hage, bil og båt. Sommeren er en god tid for all slags vedlikeholdsarbeid. Også ditt indre vedlikehold. Ta tid til refleksjon og ettertanke, luke bort alt det som hindrer og kveler kjærlighetens gode vekster. Uten jevnlig luking vet vi at ”dørstokkmila” blir lengre og lengre for hver dag. Ugressets røtter får godt feste og blir mer og mer vanskelig å fjerne helt.

Spredt utover i hele Bibelen finner vi

oppfordringen om å velge kjærligheten og det som er godt i livet.

Salomos Ordspråk gir oss noen gode råd: *Glede i hjertet gir god helse, mismot tærer på kroppen.*

Milde svar demper sinne, sårende ord vekker harme.

Den som starter en krangel, åpner for en flom. Hold opp før tretten bryter løs.

Vennlige ord er dryppende honning, søte for sjelen og sunne for kroppen.

Jesus sier: *Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal også dere gjøre mot dem. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre.*

Til slutt en liten historie fra indianerne: En bestefar forteller sitt lille barnebarn at det i alle mennesker bor to ulver, en god og en ond. ”Det gjør det også inni deg. Disse slåss hele tiden for å prøve å få makten over dine valg”. ”Hvem vinner?”, vil gutten vite. ”Den du mater”, svarer bestefaren.

Jeg håper vi alle kan bruke sommerens mange lyse og varme timer til kjærlighetens vedlikehold, luke vekk ugress, mate ”den gode ulven” og glede oss over naturen, fellesskapet og fine sommerminner!

God sommer!

Leder har ordet:

Einar Morland

Sommer på Hvaler: Forlokkende ikke bare for fastboende, men også for titusener av ferierende. Også mange som aldri har besøkt Hvaler, har blitt gjort oppmerksomme på at Hvaler er et ferieparadis med særegen natur, blide badeviker og lune ankringsplasser. Måtte vi få bevare et slikt Hvaler også langt inn i fremtiden!

Sommerbefolkningen skal ikke bare ha sol og iskrem, det er også viktig med andre typer opplevelser. Tore Thorkildsen, soknepresten vår den gangen, startet med sommerarrangementer i Hvaler kirke for vel 20 år siden, og gjennom mange år var Hvaler Menighets kulturuke selve begrepet for kulturarrangementer på Hvaler. Fra en periode der kirken nesten var eneste arrangør av sommerkonserter og andre kulturarrangementer, har det så vokst frem et vidt spekter av arrangementer i forskjellige sammen-

henger. Disse favner vidt og gleder mange.

Denne sommeren blir det igjen mange arrangementer i kirkene våre, og vi håper at både fastboende og ferierende vil finne veien til Spjærøy kirke og Hvaler kirke for å få med seg gode opplevelser. Vi har alle behov for å "lade batteriene" og få oppleve både solskinn og dager uten kav og stress. Og så kan vi ta med mange gode opplevelser i tillegg. Ja, sommeren kan virkelig være fin på Hvaler.

I den nye salmeboken er det kommet med en svensk sommersalme som ble oversatt til norsk av Øystein Thelle i 1995. Salmen ble skrevet vel 100 år tidligere av Carl David af Wirsén, og vi har ofte sunget den i kirkene våre på Hvaler:

*Så grønn en drakt, så rik en duft har smykket dal og enger!
Nu strykes ømt av lys og luft de fagre urtesenger.
Hør lundens sus og bekkens brus forkynne hva som kommer: Omsider blir det sommer!*

*Sin lykke, fred og sommerfryd må yre fugler prise.
I mark og skog fra nord til syd de jubler frem sin vise.
Hør håpets klang i deres sang, i hymnen de lar kvede fra blomstereng og rede.*

*Men du, o Gud, som gjør vår jord så skjønn i slike stunder,
gi at jeg akter mest ditt ord og nådens store under!
Som blomst og løv blir muld og støv, skal vi og verden fare, men Herrens miskunn vare.*

*Alt kjød er gress og flyktighet, det tæres fort av elde.
Kun du, Treenig majestet, er evig i din velde!
Med sjel og kropp skal jeg stå opp og blomstre i ditt rike, når denne jord må vike.*

*La falme verdens prakt og glans, la all dens lyst forsvinne.
Min venn er min, og jeg er hans, vår kjærlighet skal vinne!
Så syng det ut: Snart skaper Gud en sommer uten make og gir oss alt tilbake!*

Menighetsrådet melder:

Kulturarrangementer i sommer: Det er planlagt gode og varierte arrangementer i kirkene våre denne sommeren. Det blir allsangkveld med Bjørnar Spydevold og Tore Thorkildsen i Hvaler kirke, som i fjor, og det blir flere arrangementer med allsang og korsang, barneteater, fysikk-eksperimenter og en konsert i august med Solveig Slettahjell. Det er flott at mange gode krefter, både egne og utenbygds fra, vil berike menneskene på Hvaler med gode opplevelser, og vi håper på godt oppmøte på arrangementene våre. Se egen oversikt over arrangementene annet sted i menighetsbladet.

Samtaler i grenselandet er en møteserie med en folkelig profil om spørsmål som berører oss alle, i skjæringspunktet mellom samfunn, kultur og religion. Det blir 2 nye møter i Spjærøy kirke til høsten.

I sommer blir det **3 kveldsgudstjenester kl 18:** Søndag den 13. juli i Hvaler kirke, tirsdag den 29. juli i Hvaler kirke (Olsokgudstjeneste med rømmegrøt på tusenårsstedet etterpå) og søndag den 17. august i Spjærøy kirke.

Andre arrangementer: **Ut i det blå** (Formiddagstreffets blåtur) går i år til Koster torsdag den 12. juni. Det er allerede mange påmeldte når dette skrives, men det er plass til enda flere! Lørdag den 20. september er det planlagt busstur til Sverige, med **besøk i Bokenäs gamla kyrka** (som minner mye om Hvaler

kirke) og besøk i Lysekil kyrka – som slett ikke minner om Hvaler kirke! 15. – 16. november november er det anledning til å bli med på **retreat på Tomasgården** ved Kornsjø. Det kommer mer informasjon om høstarrangementene etter hvert.

Drengestua ved Hvaler prestegård er i dårlig forfatning. Vi har midler til rehabilitering av Drengestua, men vi vet enda ikke når arbeidet kan starte opp. Noe av arbeidene håper vi å kunne gjennomføre med dugnadsinnsats.

Ny liturgi vil i løpet av sommeren og høsten bli prøvd ut under gudstjenestene. I løpet av høsten skal det arrangeres et menighetsmøte der vi skal ta stilling til om vi ønsker å synge for eksempel **Kyrie** og **Gloria** på helt nye melodier. Etter presentasjon og vurdering på menighetsmøtet skal saken til behandling i menighetsrådet, og deretter skal vi melde inn til prost og biskop hvordan det skal være i Hvaler Sokn. Dette er en videreføring av arbeidet med ny gudstjenesteform.

Maskinparken vår er nå ganske godt oppdatert, og vi håper at dette blir en sommer med gode tilbakemeldinger på hvordan gravplassen og områdene rundt kirkene våre ser ut.

Du finner mer om menigheten på denne siden på internett: www.hvaler.kirken.no

Minneord

Karin Lunde Kristiansen

Fredag 21. mars mottok vi den triste beskjeden om at Karin Lunde Kristiansen hadde gått ut av tiden.

Karin var gjennom mange år Menighetsbladets trofaste leverandør av historisk stoff fra sin barndoms- og ungdomstid på Kirkeøy. Hun var levende opptatt av historie og Hvalers egenart. Fortellingene fra Karins penn var velformulerte, innholdsrike, ofte underfundige og humoristiske, og de struttet av Karins livsmot og energi. Egne bilder ledsaget alltid fortellingen, og gjorde det ekstra interessant for oss som leste.

Skriveevnene til Karin var viden kjent langt ut over Kirkeøys grenser, og hun ble ofte bedt om, eller lagde uoppfordret sanger til ulike anledninger.

Karin ble født 12. november 1938. Sammen med sine foreldre bodde hun på Dammyr, Gjurød og Lønne før de i 1946 slo seg ned på Karvika. Som 11-åring ble hun storesøster til tvillingbrødrene Ole og Harald.

I 1959 giftet hun seg med Reidar Kristiansen fra Kirkeøy. Sammen fikk de barna Rino, Anita som døde bare 4,5 måneder gammel, Birgit og Lillian. Fram til 1973 bodde familien på Kråkerøy, men da Reidar ville starte eget verksted på Hvaler flyttet de tilbake til Skjærhalden og bygde hus i Tjennstien.

Karin tok Handelsskolen i voksen alder. Hun fikk arbeid på Helsestasjonen på

Kirkeøy og var sekretær for helsesøster. I tillegg jobbet hun som hjemmehjelp. Så begynte hun å jobbe på biblioteket, et arbeid hun trivdes veldig godt i, interessert som hun var i historier og bøker. Hun tok Bibliotekskolen og ble bibliotekssjef på Hvaler. Dette ble livsverket hennes. Det var et lite bibliotek på Solihøgda da hun begynte der. Da hun sluttet, hadde hun bidratt aktivt til utvidelse og flytting til Kornmagasinet og gitt Hvalersamfunnet det biblioteket vi har i dag.

Karin ville ikke låne ut bøker uten å vite hva hun lånte ut. Derfor leste hun bøker hele tiden, historie, krim, biografier, romaner, barnebøker, fagbøker, ja, absolutt alt. Hun ble meget kunnskapsrik og kunne svare på det meste. Det var bare å spørre henne om noen lurte på et spørsmål i en quiz. Da fikk de ikke bare svaret, men også mye informasjon rundt selve svaret.

På alle måter var Karin en meget fargerik dame med sterke meninger om mye. På Kråkerøy hadde hun vært en aktiv politiker i Arbeiderpartiet. Dette engasjementet tok hun med seg til Kirkeøy, og var leder og nestleder i Hvaler Arbeiderparti gjennom mange år. Hun satt flere perioder i kommunestyret. Ved aktiv deltakelse i styret i Kommuneforbundet, senere Fagforbundet, fikk hun enda flere muligheter til å kjempe for det hun mente var viktig. Karin var glødende opptatt av fellesskapets verdier, samhold og å løfte i

flokk. Å mele egen kake fnøs hun foraktelig over, det var ynkelig handling i hennes øyne.

Det var mye møtevirksomhet, særlig om kveldene. Men Karin hadde likevel tid for ungdommene i Ungdomslaget. Hun skrev tekster og sanger til lokalrevyer, nye 2. hver måned hele året gjennom, og ledet teatergrupper som dro fulle hus med sine revyer. Det var stor aktivitet med mange ungdomskvelder, mye liv og høy stemning på diskotek. Karin la ned mye arbeid i dette og hadde alltid åpne dører i sitt eget hus. ”Har du kaffi, Karin?”, spurte de unge og kom til henne både før og etter samlingene. Huset ble fullt, likevel var det alltid nok mat til alle, både barna og alle deres venner. Karin samlet mange rundt seg.

Hun elsket hage, blomster og planter og gledet seg til vinteren var over og hun igjen kunne rydde og jobbe i hagen. I drivhuset sådde hun frø nok til ti husstander, plantet ut og ga bort.

Hvaler Hagelag hadde vært uten særlig aktivitet da hun bidro til nytt liv med møtevirksomhet og fornyet aktivitet. I dag er dette Norges største og mest aktive hagelag. Hun ble for sin innsats utnevnt til æresmedlem i hagelaget.

Men Karin hadde flere talenter, hun malte bilder, og sammen med kunstneren Inger Eldnor Amundsen startet de opp maleklubben Aqua. Deltakerne malte akvarell og oljemaling, ja, alle teknikker, og de fortsatte også etter at Amundsen ga seg.

Karin var glad i sang. Som ungdom sang hun i sangkoret Harmoni. Tilbake på Hvaler begynte hun i Kirkeøy sangkor.

Ja, Karin var en meget aktiv dame som tok stor plass og ga klar beskjed om hva hun mente. Hun var fargerik, kunnskapsrik og kunne snakke med alle mennesker. Hun hadde et varmt hjerte for mange og gav mye omsorg.

Tross all aktivitet hadde hun tid for familien. Hun fikk et tett og veldig nært forhold til sine barn, svigerbarn, barnebarn og oldebarn. Hun forgudet dem og lot dem gjøre akkurat det de ville hos henne. Karin oppmuntret og hjalp dem med deres kreative ideer. En gang fikk de lage en hel ferietur i papir på salongbordet. Barnebarna som bodde i nærheten, kunne gå rett hjem fra skolen og gjøre lekser hos sine beste-foreldre. Karin var der for dem og ga dem trygghet. De kom aldri sultne hjem. Karin hadde tid til de lange samtalene, hun lyttet, snakket med dem og fortalte historier fra gamle dager.

Barnebarna som bodde lenger borte hadde lange ferier hos farmor.

For noen uker siden var hun en stolt og glad farmor og mormor i dåpen til ”guttene sine”.

Etter en kreftoperasjon for tre år siden med påfølgende behandlinger, hadde Karins krefter minket. Før jul var hun veldig dårlig, men kom seg igjen og var nå i bedre form enn på lenge. Men hun visste at kreften hadde spredt seg og nye cellegiftkurer ventet.

Hun var full av planer for våren, skulle begynne å male igjen og fortsette å skrive ned familiens historie.

Slik ble det ikke. Fredag 21. mars døde Karin.

Hvalersamfunnet har mistet en raus, kunnskapsrik, engasjert og kreativ borger som har satt dype spor etter seg.

Vi tenker på den nærmeste familien som har mistet et varmt og trygt samlingspunkt med tid og omsorg nok til alle.

I takknemlighet lyser vi ydmykt fred over Karins minne.

På vegne av Hvaler menighet
Grethe og Barbro

Dugnadsånd

I Hvaler ser vi at dugnadsånden på mange områder lever i beste velgående. Jeg tror dette kanskje er et fenomen som kjennetegner mindre samfunn der vi fremdeles kjenner hverandre, men ikke minst drivkraften i at vi har noen felles mål og tanker om utvikling av lokalsamfunnet.

Jeg har lyst til å ta for meg det som har skjedd i «Brottet». Man skulle tro at man bør være rimelig gal for å gyve løs på en diger stenhaug for å etablere en kulturarena i Hvaler. Dette har selvfølgelig ikke vært noe utslag av galskap, men derimot et utslag av ukuelig pågangsmot for å skape noe man tror på. I dag ser vi at dette pågangsmotet har resultert i den flotteste kulturarenaen vi har i Hvaler. Dette er ikke noe som har kommet av seg selv. Det er en rekke mennesker og grupper som har stått på i årevis for å skape dette de tror på. Det antas at det pr. i dag er lagt ned dugnadsarbeid for kanskje 10-15 millioner kroner i «Brottet».

Vi vet at uten dette ukuelige pågangsmotet og vissheten om at de i fellesskap ville greie å skape noe de har tro på, ville nok dette fremdeles vært en stor stenhaug på Spjærøy.

«Brottet» fremstår i dag som en flott kulturarena som fremdeles er i en positiv

utvikling, men ikke minst en kjent kulturarena langt utenfor kommunegrensene våre.

Når vi i dag ser det som skjer i form av forskjellige kulturarrangementer, er dette omdømmebygging av Hvaler på sitt beste. I tillegg skaper det stor interesse innenfor det kulturbaserte reiselivet. Dette betyr igjen at det kommer mennesker til Hvaler som kanskje ønsker å «utforske» vår flotte kommune, samtidig som de mest sannsynlig legger igjen litt penger i annen lokal næring.

Det er av svært stor betydning at det fremdeles finnes enkeltmennesker og grupper som på frivillig basis ønsker å bidra i lokalsamfunnet til å skape «det gode liv».

Jeg ønsker på vegne av hele Hvaler å rette en ærbødig takk til alle som på denne måten er med på å skape et godt samfunn basert på dugnad og frivillighet. Uten dette ukuelige pågangsmotet og den genuine interessen for å skape noe positivt, ville vi ikke hatt en flott kulturarena i dag, men fremdeles en stor stenhaug.

En stor takk til dere alle. God sommer med mye flott kultur!

Eivind Borge
Ordfører

«Samtaler i grenseland» – hva er det?

«Samtaler i grenseland» er et forsøk på å skaffe rom for tanker og refleksjoner rundt temaer som det nødvendigvis ikke finnes entydige fasitsvar på. Det kan dreie seg om tvil og tro, åndelighet, menneskets forvaltning av naturen, ondskap, tilgivelse, overnaturlighet, kvinner og religion, kristendom kontra andre religioner, om å tørre å være seg selv, nåde, meditasjon osv.

Kveldene er organisert over samme lest; vi har invitert en innleder som noen ganger har valgt tema selv, andre ganger snakker over et tema vi har bestilt. Vi har hatt besøk av personer som Ulla Käll, Arne Martin Klausen, Arild Ådnem, Øystein Spilling, Lisa Holm Johansen, Sigve Tonstad, Jan Henrik Syse, Jan Olav Henriksen for å nevne noen.

Vi serverer frukt, te, kaffe og mineral-

vann. Etter innledningen er ordet fritt og vi snakker om tanker og refleksjoner rundt det vi har hørt, eller om egne erfaringer. Vi har av og til et lite musikkinnslag også.

Kveldene arrangeres i Spjærøy kirke, starter gjerne kl. 19.00 og varer i to timer. Vi har kanskje ikke vært flinke nok til å markedsføre disse kveldene, for ofte er det god plass til flere deltakere. Vi som arrangerer disse kveldene, synes det er synd at ikke flere får høre interessante foredrag og meningsfulle samtaler i etterkant, derfor håper vi at flere vil dukke opp på høstens samtaler.

Velkommen til en berikende kveld i Spjærøy kirke.

Vennlig hilsen

«Samtaler i grenseland»-komiteen.

Jan Olav Henriksen og Ole Utaker under siste grenseland-kveld.

Galleri Emilies verden

Jeg sitter i Monica Dulins spennende og fargerike butikk, Galleri Emilie, i Storveien på Skjærhalden, Kirkøy. Langs lokalenes lyse vegger står hyller med vakker kunsthandverk i glass og keramikk. Her er stativ med lekre klær. Maleri, grafikk og smykker hører også med. To store vinduer inviterer forbipassende til å titte inn. Blomsterbuketter pynter opp. To små, fine rosa lenestoler likeså. I en del av butikken har Monica innredet sitt eget verksted for glassarbeider. Hun er utdannet glassblåser.

-I mai for to år siden var butikklokalene mine klare her i det tidligere Posthuset på Skjærhalden. Alt var endelig på plass, og de første kundene kunne ønskes velkommen inn. I flere år hadde jeg hatt lyst til å åpne butikk på Skjærhalden. Allerede i 2007 var det drømmen, men som lykkelig, nybakt mor ble det naturlig

å legge planene litt på vent. I mellomtiden ble disse lyse, fine lokalene ledige. Beliggenheten like ved Torvet er jo så flott. Jeg diskuterte planen med familie og en kunstnervenninne og tok så avgjørelsen. Her ville jeg være. Lokalene tiltaler meg, de gir meg rett og slett god energi. Her kunne jeg få plass til eget glassverksted, og det betyr mye. Barna mine, de går nå alle tre på Floren skole, kan bare komme ned hit til meg etter skoletid om de ønsker. Jeg synes det er fint å kunne jobbe i nærheten av dem. Det er også herlig å kunne sykle til jobb i ro og mak i idylliske omgivelser og nyte vakker natur og frisk luft. Det er et privilegium jeg setter pris på, det gir livskvalitet.

-Galleri Emilie er jo godt kjent fra Torvbyen kjøpesenter i Fredrikstad?

- Ja, vi drev i Torvbyen i nesten 25 år. Moren min, Guri Dulin, startet faktisk

opp Galleri Emilie her på Skjærhalden i Posthusets annen etasje og hadde butikken i noen år, før hun altså flyttet det hele til Torvbyen. Å drive i samme hus nå, er som å ha kommet hjem. Trenger jeg hjelp i butikken min for kortere eller lengre tid, er moren min på plass. Jeg får mange gode råd av henne.

-Kan du fortelle om butikkens spennende varesortiment?

-Det er et nøye utvalgt sortiment av

skandinavisk design og kunsthandverk. Alt er laget av kunsthandverkere som jobber med dette på fulltid og har det som yrke enten det gjelder keramikk, glassarbeider, klær eller smykker. Alt er av topp kvalitet. Jeg plukker ut alle varene selv og velger bare det jeg føler passer inn i butikken. Det er alltid interessant å samtale med kunsthandverkerne og høre om deres tanker bak arbeidene. Det er en glede å kunne formidle dette videre til kundene.

Alt kunsthåndverk er jo laget for hånd. Det er ekte og hver artikkel er spesiell. Ikke noe av det jeg selger er masseprodusert. Jeg er kunstner av yrke, og det gir en indre tilfredsstillende å skape noe. Yrkesstoltheten man har som kunstner og kunsthåndverker er stor. Ingen vil levere noe dårlig. Man får et personlig forhold til det man lager, og alltid streber man etter å lage det perfekte. Det er det som er drivkraften. Man vil alltid yte sitt beste. Kunsthåndverk gir glede fra generasjon til generasjon, og det er ikke moteavhengig.

-Du er utdannet glassblåser?

-Jeg har alltid likt å gjøre noe kreativt, det ligger til familien. Moren min inspirerte meg i oppveksten, og jeg ble veldig

glad i kunst og håndverk. Det var min store hobby. Jeg strikket og sydde, tegnet og malte. Jeg fant ut at yrket mitt også måtte inneholde noe kreativt, så jeg bestemte meg for å bli glassblåser. Jeg hadde vært på besøk i Glasriket i Småland og oppdaget at materialet glass hadde så mange uttrykksformer. Glassets «temperament» tiltalte meg. Utdannelsen tok jeg i Sverige, på Orrefors-Kosta-Boda's glasskole. Deretter videreutdannet jeg meg innen glassteknologi og design på Växjö Universitet. I 15 år jobbet jeg som glassblåser og produktdesigner i Sverige, i Glasriket i Småland. Det var en lærerik og flott tid. Nå jobber jeg både med blåst og støpt glass i eget verksted. Jeg samarbeider med Magnor Glassverk og en studiohytte i Sverige. Jeg lager varer til butikken og får også spesialbestillinger. Det er

interessant å få lage en bruks- eller pyntegjenstand som virkelig betyr noe for mottageren. Å få fram et budskap er viktig for meg. I vinter laget jeg Kommunikasjonsprisen 2014, og nå holder jeg på med Triathlon- premiene. Jeg bruker lang tid på forberedelsen og på å planlegge gjenstanden jeg skal lage. Når jeg så starter opp, spiller glassets temperatur inn. Fargene også faktisk. Det er forskjell på å jobbe med farget og klart glass.

-Er det tungt å blåse glass?

-Det kreves ganske god pust og pusteteknikk. Pusten må kontrolleres. Det er ikke direkte tungt å blåse glass, men det er viktig å kunne se temperaturen på glasset og anpasse pusten etter det. I Danmark sier man «å puste glass». Det er nesten et mer riktig uttrykk.

Det kan være utfordrende å jobbe i et større verksted med stor produksjon og holde tempo og kvalitet oppe. Vi får bedre betalt jo flere glass som er prima, og du må være godt fokusert. Å blåse glass i en mindre studiohytte er koseligere og mer kreativt. Jeg liker begge deler godt.

-Jeg driver også kursvirksomhet, workshops, der deltagerne kan designe sine egne gjenstander. Kursene går over noen kvelder. Ofte begynner deltagerne med å lage et fat, det er en fin begynnelse for å tilnærme seg materialet. Barn kan være med.

Jeg holder kurs for barn. Barn er kreative.

-Et par ganger i året har jeg også moteoppvisning av klærne i butikken. Jeg leier inn mannekonger og forklarer litt om det enkelte plagg de viser. Alltid hyggelige kvelder. Enkel servering hører med.

-Jeg stortrives i butikken min. Det er som å være hjemme. Jeg møter svært mange hyggelige kunder. Jeg trives rett og slett utrolig godt på jobben, sier Monica med et vinnende smil.

Ellen

Kunst er ikke bare et håndverk, det er også formidling av følelser kunstneren har opplevd.

Leo Tolstoj

Gøy med leir på Mesnali!

Et av høydepunktene i konfirmantåret var konfirmantleiren.

Dette ble en intensiv, aktiv, morsom og minneverdig helg!

21.-23. mars var det konfirmantleir og turen gikk til Mesnali leirsted som ligger ved Sjusjøen i Hedmark fylke. Alt startet på fredag formiddag fra Hvaler ungdomsskole der livlige og spente hvalerungdommer var klare for noen timer med buss og en hel helg med leir sammen. Og stemningen var på topp fra start til stopp.

Da bussen var trygt og godt framme på Mesnali, var det tid for innkvartering, noe alle hadde gledet seg til. Jentene bodde på huset «Etiopia» og guttene på huset «Hunan». Det var spennende og

gøy å sove på rom sammen med andre, syntes de.

Utenom måltider ble det mye lek og latter den kvelden, men også «Fall til ro» samling med lovsanger, solosang og bønn etterfulgt av fellesskap i stua med snacks og snop.

Ski, aking og grilling

Man vet ikke hvor mye søvn det ble den første natta, men stille virket det iallefall. Men uansett, lørdag morgen var alle leirdeltakerne klare for en ny og aktiv dag. Alle var godt kledd og klare for både en formiddag og ettermiddag på

Noen av konfirmantjentene koser seg ute i snøen og tenner et bål.

Mange hadde det kult i slalåmbakken. Her er en gjeng samlet i forbindelse med et filmklipp som skulle spilles av under konfirmantenes gudstjeneste.

Magdalena Wasowska og Sverre Hjørnevik går opp akebakken for å ta en ny akerunde.

Magda Wasowska kjører så det suser nedover akebakken.

Sjusjøen Skisenter. Hovedaktivitetene de kunne velge mellom var slalåm, langrenn og aking der majoriteten valgte førstnevnte. Det var mye snø og flotte forhold i bakkene og i løypene, og sola sviktet heller ikke mesteparten av tiden. Innimellom var litt fellespauser og lunsj med blant annet båltenning ute og pølser

og kakao inne i grillstua ved bakken. Etter en hel dag ute, ble det deilig å komme tilbake for å slappe av og få en velfortjent, lengre pause.

Beta for beta

Etter en å ha spist en god kyllingrett var de sprudlende ungdommene klare for

Det var full trøkk og hæla i taket under sangkonkurransen «Beta for beta».

lørdagskvelden. Mye av kvelden gikk til sangkonkurransen «Beta for Beta» med Magne Kaspersen og Inger Lise Ottersund i spissen. Det var hæla i taket og fullt lydnivå der de gjettet sanger og sang av full hals.

Lørdagskvelden ble god og sen og nesten alle virket klare for å legge seg og få seg en god natts søvn, med andre ord tilsynelatende for enkelte.

SOFA

Siste dagen var kommet og da var det klart for SOFA: Samarbeid, Opplevelse, Fellesskap og Action! Altså ikke avslapning i sofaen, men for å delta på ca 2-3 timers teambuilding med mange utfordringer. Her var det en løype som ligger i skogsområdet ved selve leirstedet der ungdommene fikk prøve seg på ulike fysiske aktiviteter kombinert med hjernetrim. Her krevdes det samarbeid

Johannes Holte var den modige som måtte komme høyt opp for å ringe i en bjelle, men han kunne bare greie det ved hjelp av sine medkonfirmanter.

og å finne løsninger. Innbakt i dette fikk konfirmantene undervisning om tro og fellesskap.

Så nærmet det seg slutten på leiroppholdet på Mesnali. Slitne, trøtte, men glade og fornøyde konfirmanter satte seg i bussen for å dra hjemover. Bussturen ble ganske lik bussturen oppover med mye sang, smil og latter. En liten blund ble det på noen enkelte også. Leiransvarlig, Marius Sørлие Eriksen, var også veldig fornøyd med årets konfirmantleir. Det eneste man kunne utsette på var at tiden gikk nesten for fort. Men en ny tur på Mesnali blir det også for neste kull med konfirmanter.

Marius Sørлие Eriksen

Det var hele tiden god stemning i bussen. Her er Johannes Holte, Frida Kristine Ekeberg og Victoria Elisabeth Lystad Gulbrandsen.

En brannstige var blitt tatt ut fra veggen. Har det noen sammenheng med noe nattevandring, mon tro?

Konfirmantenes gudstjeneste

Konfirmantene har vært på mange gudstjenester i løpet av året, men 6. april var det de selv som hadde ansvar for gudstjenesten i Spjærøy kirke.

Hvert år arrangerer Hvaler menighet Konfirmantens gudstjeneste. Dette året var det 6. april i Spjærøy kirke. Her hadde konfirmantene ansvar for hele gudstjenesten fra forberedelse til gjennomføring. Temaet for gudstjenesten var tilgivelse.

På forhånd valgte konfirmantene hva de ville gjøre og ble med i ulike aktivitetsgrupper der de skulle forberede gudstjenesten. En av gruppene fokuserte på drama og film og var ansvarlig for selve prekenen. Her lagde de en moderne versjon av fortellingen om Den bortkomne

Sønnen, der alt skulle foregå idag. I gudstjenesten var det både drama «live» og egenprodusert kortfilm. En annen gruppe sto for sang og musikk og bidro med sang og gitarspill. Sangene de fremførte var You raised me up, Here comes the sun og Velsignelsen. Datagruppa hadde ansvar for styring av PC med Powerpointfremvisning av både bilder fra konfirmantleiren på Mesnali og selve programmet for gudstjenesten. Planleggings- og aktivitetsgruppe lagde hjemmelagde nattverdsbrød, bakte kaker til kirkekaffen, lagde invitasjonsplakater for gudstjenesten, pynting av kirken m.m.

Utenom det ungdommene gjorde innenfor gruppene bidro de med samlingsbønn, tekstlesning fra Luk 15, 11-22,

Stillbilde fra filmopp-taket om "Den bortkomne sønnen" anno 2014, der Kristoffer Nicolaysen spiller den bortkomne sønnen som ber om å få arven sin på forskudd. Sigrid Håreksdatter spiller den eldste sønnen og Madgalena Wasowska spiller faren. Sverre Hjørnevik filmet.

innsamling av penger med mer. Ellers deltok alle i konfirmantkoret med sangene Heal the world og We are the world.

Gudstjenesten inneholdt ungdommelige og godt kjente fellessanger og lovsanger og det var både nattverd og bønnevandring. Dette ble en veldig fin gudstjeneste og det var god respons fra forsamlingen i Spjærøy kirke.

Marius Sørli Eriksen

Konfirmantene lagde selv flott og godt nattverdsbrød og sto for pynting av kirken.

Sang- og musikkgruppa sto for mye sang og musikk. Her med June Maria Akselsen Engum med sin gitar, Stine Johansen, Johannes Holte, Silje Moe, Renate Reiersen Olsen og Julie Christiansen Børre. Dette ble ledet av Magne Kaspersen og Jeanette Helberg Borge.

Konfirmantene våre 2014

Konfirmantene i Hvaler kirke

Søndag 4. mai, kl. 11.00
Bustgaard, Emilie Tell
Børre, Julie Christiansen
Engum, June Maria Akselsen
Haraldsen, Hans Martin
Johansen, Stine
Nilsen, Sara Ekseth
Pettersen, Martine Storrød
Schøne, Snorre Pedersen
Sørensen, Mathilde Anstem

Konfirmantene i Spjærøy kirke

Lørdag 10. mai, kl. 13.00
Amundsen, Marie Muri
Brevik, Tobias Bolstad
Ekeberg, Frida Kristine
Johansen, Henrik Høgmo
Johnsen, Aurora Linnea
Karlsen, Mathilde Song
Nicolaysen, Kristoffer
Olsen, Lilly Helene
Olsen, Thea Ramona
Thoresen, Jo-Herman
Hansen, Emilie Edie

Søndag 11. mai, kl. 11.00
Ekman, Daniel
Gretland, Amalie Olavesen
Hjørnevik, Sverre
Olsen, Henrik
Olsen, Renate Reiersen
Wasowska, Magdalena Anna

Søndag 11. mai, kl. 13.00
Gjelsvik Amalie
Holte, Johannes
Gulbrandsen, Victoria Elisabeth Lystad
Haugan, Anders
Jørgensen, Sigrid Håreksdatter
Moe, Silje
Svennes, Frida Margrethe Pedersen

Hvaler – et nøysomhetssamfunn

Kuvauen. Foto: Lillian Nyborg, Østfoldmuseene

Før Kystmuseet Hvaler i det hele tatt var blitt en realitet, foretok noen av museets stiftere en befaring i sjøbua til los Ragnvald Wauger på Vesterøy. Sjøbua er i dag en av 13 fredede sjøbuer i Kuvauen. Befaringen var ledd i en redningsaksjon iverksatt tidlig på 1970-tallet for å berge det som var igjen av den gamle kulturarven på Hvaler.

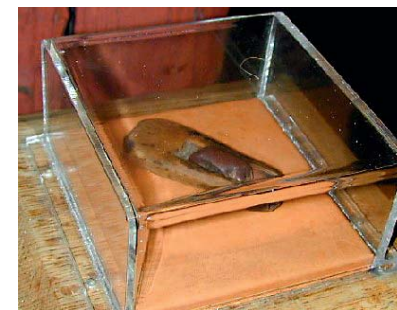
Blant gammel høvelspon fant de en liten gjenstand. Ragnvald kjente den straks igjen. «Jo, serru, bestefar fant en sablane god brynesten i fjæra. Etter års bruk ble'n så lita som e reke. Da skar'n seg i finger'n når han bryna. Men døm kasta'nte i utide på Hvaler. Så han laga te' et skjefte med kon spalte, døtta den vesle sten' på plass, og der hadde'n bryne i all si tid».

Både Ragnvald og de lokale ildsjelene var enige om at det var viktig å bevare denne for ettertiden. Den kulturelle bergingsaksjonen førte til etableringen av Hvaler Bygdesamling i 1971, forløperen til Kystmuseet Hvaler og Hvaler Kulturvernforening. Brynet ble den første gjenstanden bygdesamlingen fikk. Som onkel Skrues tiøring ble den behørig plassert i monter på pidestall og har siden vært en sentral del av museets utstillinger.

Brynestenen står i dag som et vitnesbyrd om den nøysomhet som var så karakteristisk for det gamle kystsamfunnet på Hvaler. Med knapphet på ressurser var nøysomheten en dyd av nødvendighet, en dyd som kom til å sette seg i ryggmargen på Hvalers kystbefolkning og som har

preget den like til i dag. Nøysomheten ga seg blant annet utslag i at man ikke kastet noe som helst. Man «kasta'nte i utide» som Ragnvald sa, men gjorde gjenbruk av det meste. Gjenstander ble enten reparert, eller de ble laget om og fikk nye funksjoner. Nøysomheten førte også til kunnskap om naturmaterialer og et våkent blikk for gode råemner i naturen.

Brynestenen til Ragnvalds bestefar representerer både gjenbruk og bruken av naturens ressurser, men også en tankegang som er fremmed for mange i dag. Som museets første gjenstand setter den på flere måter standarden for våre samlinger. Nøysomheten gjenspeiles i mange av gjenstandene i våre samlinger

Brynestenen satt inn i et skjefte, KH.00001. Foto: Morten Kielland, Kystmuseet Hvaler.

og går som en rød tråd gjennom utstillingene på Kystmuseet. Kanskje kan vi lære noe av dette i dagens forbrukssamfunn?

Kathrine Lorentzen Sandstrøm,
Kystmuseet Hvaler

Ragnvald Wauger (1904-1986) øverst til venstre omkring 1920. Han måtte ha fartstid på både dampskip og seilskip for å få lospatentet. Han ble senere statslos i Oslofjorden. Ragnvald skulle komme til å gi flere gjenstander til Kystmuseet, men huskes kanskje best for sin gode fortellerevne og formidling av spennende opplevelser fra en forgangen tid. Foto: Kystmuseet Hvaler. Fotograf ukjent.

Kulturprogram for Hvalerkirkene sommeren 2014

<p>21.06 kl. 21.00 Spjørøy kirke Prosjektkoret GOD NOK Sommerkonsert Dirigent og musikalsk ansvarlig er Brita Solveig Holmen. Kollekt</p>	
	<p>02.07 kl.17.00 Spjørøy kirke Fortellinger fra havets dyp, en interaktiv familieforestilling for barn fra 3 år med foreldre Barneteater med Kjersti og Miriam Morland. Bill Barn kr. 50- familier kr 150</p>
<p>09.07. kl.18.00 Hvaler kirke “Barnevennlig Fysikk og Show” Isnes og Osnes Kollekt</p>	
<p>11.07. kl.19.00 Spjørøy kirke Programbilett kr 200</p>	<p>«Min far – Johann Sebastian Bach» - en soloteaterforestilling med musikk. Forfatter og utøver Valerij Rubacha</p>
<p>16. 07. kl 19.00 Hvaler kirke “Hans Nielsen Hauge- folkevekker, samfunnsbygger og politisk aktør” Ved Andreas Aarflot, teolog og biskop emeritus Bill Kr 100</p>	

	<p>19.07. kl. 18.00 Hvaler kirke Erik-Andre Hvidsten med band Sommerens vakreste låter Bill. Kr. 200</p>
<p>23.07. kl. 18.00 Hvaler kirke. Allsang med Bjørnar Spydevold, Tore Thorkildsen, Ken Phillips og Kari Stokke Bill kr. 100</p>	
	<p>09.08. kl.18:00 Hvaler kirke Konsert med Solveig Sletthjell og Tord Gustavsen Tolkninger fra den norske salmeskatten Bill kr. 200</p>
<p>13.08. kl.18:30 Spjørøy kirke Allsang med Magne Kaspersen og Brita Holmen Kollekt</p>	

Vi feirer Grunnloven på Kystmuseet Hvaler

På Kystmuseet Hvaler feirer vi at det er 200 år siden Norge fikk sin egen Grunnlov. Grunnloven ble skrevet i en tid som var både urolig og dramatisk. Det var mye som foregikk ute i Europa, men også her på Hvaler. Hvaler har en geografisk beliggenhet som skulle komme til å bli sentral for flere av hendelsene i Norge i tiden rundt 1814. Har du hørt om norsken, svensken og dansken på Hvaler i 1814? Kom og se vår utstilling om begivenhetene på Hvaler i 1814.

Barnas museum

Hver dag i hele sommerferien kan barn lete etter nedgravde skatter fra 1814. Da svenskene angrep Norge sommeren 1814, gikk de i land på Hvaler. Lokalbefolkningen var redde for verdisakene sine og gravde ned sine eiendeler i frykt for at svenskene skulle plyndre dem. Det finnes flere lokale sagn om nedgravde skatter, og noen av skattene skal aldri ha blitt funnet igjen. På Kystmuseet forteller vi sagnene og du kan bli med oss i jakten på skjulte skatter fra 1814. Kan du en svenskevits, vil vi gjerne at du deler den med oss.

Helle Alida og Sofia leter etter nedgravde skatter fra 1814. Foto: Kathrine L. Sandstrøm.

Åpningstider: 21. juni–18. august:
Åpent hver dag kl. 12–16.

Billettpriser: Voksne: Kr. 40,-
Barn: Kr. 20,- Under 5 år: Gratis
Husk kontanter.
Vi har ikke kortterminal.

ØSTFOLD MUSEENE
KYSTMUSEET HVALER

Hvaler kirke

Hvaler kirke holdes åpen hver mandag i juli og fram til 11. august kl. 11–15
For omvisning utenom disse tider kan kirkekontoret kontaktes: 69 37 90 37.

Kirkevergen

Fredrikstad
Begravelsesbyrå
Klemet Johansen Etabl. 1885

DØGNTELEFON: 69 31 30 62
www.fredrikstadbeg.no

Trygghet og verdighet

Spjærøy kirke

Fredag 11. juli kl. 19.00

«Min far – Johann Sebastian Bach» – en soloteaterforestilling med musikk

Forestillingen er et av de få teaterstykkene om den store komponisten fra barokktiden. Forfatter og utøver, Valerij Rubacha, er i forestillingen både skuespiller, pianist og organist. Regissør er Kristin Lyhmann og Sigrid Bergheim Nilsen er språkkonsulent.

Stykket forteller om Bachs yngste sønn, Johann Christian, som kommer til Leipzig for å hente arven etter sin mor. Denne består av farens noter, og sønnen må bestemme seg for hva han vil gjøre med dem. Det blir et vanskelig valg.

I forestillingen spilles kjent musikk av far og sønn Bach på klaver og orgel, og den avsluttes med den berømte Toccata og fuge i d-moll av J. S. Bach.

Valerij Rubacha er født i Minsk i Hviterussland, og er utdannet som pianist og organist fra Musikkhøgskolen i St. Petersburg. Han er prisvinner i den internasjonale orgelkonkurransen i Praha i 1979, og han har doktorgrad i musikk fra St. Petersburg Musikkhøgskole. Han har undervist i orgel og piano ved Musikkakademiet i Odessa i Ukraina, og har konsertert i over 40 land. Siden 1990 har Rubacha bodd i Norge og jobber som kantor i Skiptvet kirke i Østfold.

En av dem som har opplevd konsertforestillingen, var den anerkjente komponisten og organisten Kjell Mørk Karlsen, som uttalte til avisen Smaalenene: – «Min far Johann Sebastian Bach» er en fantastisk soloteaterforestilling med musikk. Skiptvet-organisten Valerij Rubacha (utkledd som Johann Christian Bach med parykk og det hele), opplevde jeg som en glimrende skuespiller. Godtfolk, bestill denne forestillingen til din lokale kirke – dette var en stor opplevelse og et flott kulturbidrag fra en av våre dyktige innvandrorganister.

Programbillett kr. 200,-

Brannøvelse

torsdag 13. mars
i Hvaler kirke

Det ble innkalt til øvelse i Hvaler kirke i samarbeid med Jørn Bustgaard og Tormod Lindberg.

Øvelse skal holdes som krav ifra brannvesenet.

Det er også en stor fordel for både brannfolk og kirken at vi er så godt forberedt som mulig.

Så mange som 15 stk. møtte frem til en øvelse som ble veldig godt gjennomført takket være Jørn og Tormod. Jørn hadde et innledende foredrag om seg selv og brannmennesenes arbeidsrutiner og hva vi skulle øve på.

Det første vi fikk være med på var slukking ute på parkeringsplassen med pulverapparat og skumapparat.

Alle fikk prøve seg. Jørn stilte med brannbil som var fullt utstyrt.

Etter slukking gikk vi inn i kirken til en ny øvelse. Vi fikk prøve å redde ut en person som hadde segnet om i benkeradene.

Jørn hadde fått med seg Emilie som gjorde en god jobb som såret og besvimt.

Det ble brukt bære som vi fikk testet i øvelsen.

Ved eventuell brann hadde Jørn en gjennomgang av fremgangsmåte og hvordan hver enkelt skulle oppføre seg, og hva vi burde prioritere å få ut først. Og det var selvsagt FOLK.

Når øvelsen var over ble det kaffe og kaker til alle.

Takk til Jørn, Tormod og Emilie som gjorde øvelsen så virkelig som mulig!

Terje

Nepalprosjektet

Jeg vil igjen få takke for all hjelp og omtanke ved strikking av lapper og flotte tepper til barna på sykehuset i Nepal. Jeg har nå klar en sending til Okhalunga sykehus med 17 tepper i all verdens farger, og 20 sett med luer og sokker.

Dette er gjort i samarbeid med Amatheia/ Frivilligsentralen i Fredrikstad, hvor jeg har vært engasjert med strikkekafe for kvinner fra alle verdenshjørner, hver onsdag siden oppstart i august. Her har det vært kvinner som aldri har strikket tidligere, og gjennom veiledning nå har bidratt med massevis av lapper som vi har montert til flotte tepper.

I tillegg har alle vi ansatte på Åttekanten skole strikket lapper i pauser, under møter o.l., og jeg har også fått flere nydelige ferdige tepper fra kollegaer, naboer og venner på Vesterøy.

Til dere som har lyst til å bidra til dette videre: Sett i gang strikkepinnene, så vi kan sende avgårde en ny pakke på høsten. Lappene bør være i ull og ca. 15x15 cm. Farge og garntype er valgfritt, men friske klare farger er veldig populært.

Se også bloggen for teppeprosjektet: <http://nepaltepper.blogspot.com/>

Ta gjerne kontakt med meg for nærmere informasjon, eller levering av lapper/ tepper.

Jeg vil også benytte anledningen til å takke begge Lions foreningene i Hvaler, som har støttet med penger til forsendelse av teppene til Nepal. Dette kommer godt med, da det koster ca. kr. 850,00 å sende en eske på ca. 10 kg.

Beste hilsen fra *Torild Nordeng*

Hvaler – Kirgisistan

Mange av dere som leser denne overskriften får umiddelbare assosiasjoner til f.eks. Svetly Put barnesenter, Vinjaras fosterhjem, støtte til folk som vil komme i gang med egen bedrift, hjelpesendinger og så videre, eller kanskje mest av alt: egen våropprydding i kjeller og på loft. Da begynte du kanskje å spørre etter Terjes telefonnr. Ja, for skal det ikke være loppemarked ved Drengestua i år også da? Da kan han jo komme og hente dette som vi ikke har bruk for lenger, men som kanskje noen andre kan gjøre seg nytte av. Nei, i år vil vi oppmuntre dere til å kontakte andre organisasjoner som gjerne vil ta imot lopper.

Loppemarkedet ved Drengestua startet i 2002 som en respons fra Kristins familie etter et besøk hos henne i Kirgisistan året før. Vi ville gjøre noe for å kunne skaffe økonomisk støtte til arbeidet der. Behovene var store, men vi ville være med å gjøre vår del på vår måte. Gjennom åra vokste loppemarkedet til å bli en egen institusjon på sommer-Hvaler. Det har vært til stor oppmuntring for oss å oppleve all velvillighet og hjelp fra år til år! Vår takke-liste blir veldig lang om vi skulle nevne dere alle. Likevel vil vi takke dere som har gitt oss lagerplass på låver og i tomme skur gjennom året i påvente av neste marked. I forberedelsen av markedet med sortering av småvarene i garasjen hos Lisbeth og Harald, har vi hatt mange trivelige kaffepauser på verandaen deres. Takk! Vi vil også gi en takk til Gerd og Bjørn for vurderinger av varer og gjennomføring av auksjon! En stor takk til hver enkelt av dere som stilte opp år etter år til forberedelser og gjennomføring av salget ved Drengestua!

Nå er det noen venner som vil arrangere et loddsalg til inntekt for arbeidet i Kirgisistan, og det er vi veldig takknemlige for. Bjørn Bothne er ansvarlig for dette. Han kan kontaktes på mobil nummer 91895941. Loddsalget starter rett etter 17. mai og trekning vil være den 20. juli. Ta vel imot loddselgerne! Premiene er som følger:

1. *gevinst: Brudeskap fra Kina, 1860 (ca b160xh180xd50), verdi ca kr. 40.000,-*
2. *gevinst: Axel Revold litografi, Sjøbod motiv, verdi ca kr. 5000,-*
3. *gevinst: 2 st. sølvlysestaker fra 1910, verdi ca.kr. 4000,-*
4. *gevinst: Gavekort fra restaurant Første Reis, verdi kr. 2000,-*
5. *gevinst: Gavekort Herføl Marina, verdi kr. 2000,-*
6. *gevinst: Frukt og matkurv fra Kiwi Skjærhalden, verdi kr. 500,-*
7. *gevinst: Frukt og matkurv fra Kiwi Skjærhalden, verdi kr. 500,-*
8. *gevinst: Frukt og matkurv fra Spar Skjærhalden, verdi kr. 500,-*
9. *gevinst: Frukt og matkurv fra Spar Skjærhalden, verdi kr. 500,-*
10. *gevinst: Gavekort fra Byggmakker Hvaler, verdi kr. 500,-*

Dere skal vite at innsatsen fra hver enkelt av dere, har betydd og betyr mye for enkeltmennesker og institusjoner i Kirgisistan. Ikke minst drift av barnesenter for gatebarn, som muligens hadde blitt nedlagt om ikke dere på Hvaler hadde «bretta opp ermene». I takknemlighet

Borghild, Terje og Kristin Seljebakken

Endelig i mål med oppgradering av Asmaløy bedehus!

Ifjor høst startet en gruppe elever og deres lærere fra byggfag på Greåker videregående skole med grunnarbeider og reisingen av tilbygget på Asmaløy bedehus. De jobbet hele høsten og avsluttet etter vinterferien i år. Underveis er det også gjort en betydelig dugnadsinnsats.

Nå står bygget ferdig og er tatt i bruk. Tilbygget inneholder garderobe og toalett, samt bad til leiligheten i 2. etasje. Dette har gjort det lettere med utleie av 2. etasje. Det gir oss faste inntekter til driften av huset. Forsamlingslokalet i 1. etasje er nå bedre egnet for utleie enn tidligere, og vi håper at fremtidige leietagere vil sette pris på dette.

Tilbygget er finansiert ved egenkapital, innsamlede midler og lån. Tusen takk til alle som har bidratt på forskjellige måter til å gjøre dette mulig!

Lørdag 28. juni kl. 11 blir det loppemarked på Asmaløy bedehus. Inntektene går til nedbetaling av lån. Møt opp og støtt vårt lokale forsamlingshus!

Du er alltid velkommen til å støtte huset økonomisk. Kontonummeret er: 1111.20.25377.

Styret for Asmaløy bedehus

Bli med på tur!

Hei.

Lørdag 20. september drar vi på tur til Bohuslän.

Buss fra Hvaler kirke går kl. 9.00, og plukker opp påmeldte langs riksvei 108.

Første stopp er Bokenäset gamle kirke, som har mange likheter med Hvaler kirke. Underveis i bussen forteller Ragnar Bjørck en spennende teori om hvordan Bokenäset og Hvaler kirke ble til.

Før vi går inn i kirken blir det en enkel kaffe- og kakeservering.

Bokenäset gamle kirke.

Fra Bokenäset gamle kirke går vi tvers over veien og bruker noen minutter også i den nye kirken.

Deretter krysser vi Gullmarsfjorden med ferge, og kjører til Norra hamnen i Lysekil. Her får vi servert to rettes lunsj, kaffe og kake.

Ettermiddagen brukes fritt:

- Gå en tur i Lysekil.
- Gå en tur langs havet
- Gå på Havets hus (akvariet) Eller muligens besøke stenhugger- og skipsmuseet i Norra hamnen.

Ca kl 16.00 setter vi oss i bussen igjen og drar tilbake, og vil være ved Hvaler kirke ved 18.00 – tiden.

Litt avhengig av hvor mange som melder seg på, vil turen koste mellom 450 og 500 kr per person.

De 50 første får plass i bussen, meld deg på til kirkekontoret innen **1. september.**

Tlf 69 37 90 37

Bokenäset nye kirke.

Grunnlovsjubileet og litt om hvordan det var å bo på Hvaler for 200 år siden

Norge fikk sin egen grunnlov for 200 år siden. 17. mai 1814 ble de 112 medlemmene av Riksforsamlingen på Eidsvoll enige om den endelige utgaven av landets grunnlov. Grunnlovsarbeidet hadde de holdt på med siden april, og de kunne nå signere loven. Nasjonen Norge ble født etter mer enn 400 år sammen med Danmark. Eidsvollbygningen, der grunnloven ble skrevet, var forresten et av de flotteste og største privathusene i Norge på den tiden. Stuene var store og staselige. Huset tilhørte Carsten Anker som var jernverkseier på Eidsvoll.

Ikke noe land i verden feirer grunnloven og nasjonaldagen slik vi gjør her i Norge.

Vi pynter oss i våre fineste klær, barna går i tog, vi synger nasjonal-sangen, korps spiller, vi roper hurra og heiser flagget vårt høyt til topps. Pølser, is og brus er fast innslag på menyen. Vi feirer vår frihet og selvstendighet.

Hvordan var det å bo her på Hvaler for 200 år siden?

Dette ønsket elever i 1.-4. klasse å vite litt mer om. Kathrine Sandstrøm, fagkonsulent på Kystmuseet på

Dypedal, ble invitert til skolen. Hun hadde mye interessant å fortelle:

I dag er vi 4218 innbyggere på Hvaler. I 1814 var tallet mye mindre, bare 800 bodde i kommunen vår da. De hadde sannelig god plass! Husene folk flest bodde i var gjerne mye mindre enn nå til dags. Det var nok ikke snakk om at barna i familien kunne ha sine egne rom.

Biler fantes ikke, men nesten alle hadde båt. Mange levde av å fiske torsk, sild og makrell. De fisket til eget bruk og solgte resten i Fredrikstad og Fredrikshald, som Halden het den gang.

Den aller største yrkesgruppen var sjømennene. De var ofte lenge borte fra familiene sine. Gjett om det må ha vært stor stas når pappa eller andre familiemedlemmer kom hjem fra langfart med spennende varer fra det store utland. Ikke rart at drømmen til mange hvalergutter var å skaffe seg hyre på båt like etter konfirmasjonen. Det var vanlig at man måtte klare seg selv når man var konfirmert. I 1814 var det bare en kirke på Hvaler, Hvaler kirke, middelalder-

kirken vår, som ligger på Kirkøy. Den tok i mot folk i glede og sorg da som nå. Spjærøy kirke ble innviet i 1891.

Jordbruk var også en viktig levevei. De største gårdene lå på Kirkøy. De som ikke bodde på gård eller småbruk hadde gjerne tomt stor nok til å kunne dyrke poteter og grønnsaker til eget bruk. Noen hadde kanskje også høner og en gris.

Den gang var det dårlig med skolegang. Det var skole bare noen få uker i året. Denne skolen ble kalt omgangsskole. Læreren gikk fra gård til gård og samlet barna i nabolaget og holdt skole i noen uker. Barna var mye sammen med voksne hjemme i det daglige arbeidet. Slik lærte de tidlig hvordan arbeidsoppgavene skulle utføres. Fra 10-årsalderen fikk de plikter og ansvar selv. Det kunne være å bære inn ved, hente vann, passe yngre søsken, vaske klær og gjete dyr. Litt eldre gutter måtte nok være med på fiske, og det hadde de

kanskje ikke noe i mot. Oppgavene var mange og noen sikkert også tunge.

Var pappa fisker eller sjømann trengte mamma mye arbeidshjelp. Det å være barn i 1814 var helt annerledes enn å være barn i dag. Det var nok ikke mye tid til lek og moro.

Sett bort fra uår når avlingen og fisket slo feil, var Hvaler et bra sted å bo. Ingen var veldig rike og ingen veldig fattige. Hardt arbeid, lange dager og slit var nok allikevel en del av hverdagen, men det var sikkert ting å kunne glede seg over også. Den gang var kanskje folk flinkere til å se det store i det små.

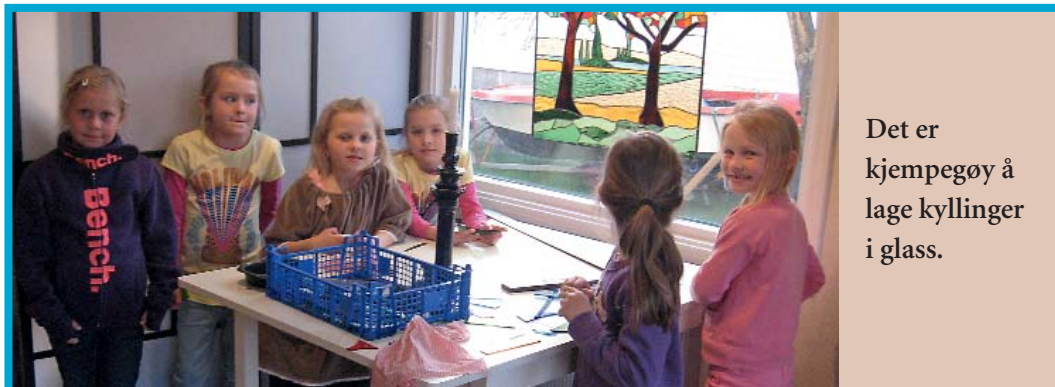
Ellen

Det går et festtog gjennom tiden
der slekter har satt dype spor.
Med sine valg gav de oss framtid.
Se, våre røtter de spirer og gror.

Jubileumssangen 2014, vers 4.

Glasskunst og sang

Det er kjempegøy å lage kyllinger i glass.

En gruppe ivrige barn var på kurs og lagde søte påskekyllinger og smykkestenar i glass under kyndig veiledning av Monica i Galleri

Emilie, en kveld like før påske. Dette var skikkelig gøy! Resultatene ble fine!

Palmesøndag

Palmesøndag gledet barna de fram møtte med pen sang på gudstjenesten i Hvaler kirke. Grethe Hummel ledet gudstjenesten og vandring på den fine påkestien, like ved kirken, utgjorde dagens preken.

Påkestien kom på plass i 2002, og inviterer små og store til å være med på en vandring fra dag til dag i påskeuken med små stans ved hver stasjon.

Ellen

Fin og glad sang Palmesøndag. Takk for flott innsats!

Hvaler Dyreklinikk

Tel: 69 37 64 50

 Hvaler Dyreklinikk

Åpningstider

Timeavtaler og telefontid:

mandag til torsdag: kl 08.00-16.00*

fredag: kl 08.00-15.00*

*Kun timeavtale

Drop-in:

Sommer: tirsdag og torsdag:

kl 17.00-20.00**

Vinteren kun tirsdag: kl 17.00-20.00**

Klinikken tilbyr et bredt utvalg av veterinærtjenester innen medisin, kirurgi og forebyggende helsearbeid. Hovedkompetanse: Hund og katt. Vi holder til i det gamle samfunnshuset på Hauge, Vesterøy.

**Ved enkelte anledninger (f. eks etterutdanning/kurs, ferieavvikling osv.) er vi nødt til å avlyse, eller flytte drop-in tiden, og noen ganger holde klinikken helt stengt. Dette blir annonsert på vår facebook-side «Hvaler Dyreklinikk». Gjeldende åpningstider og eventuelle avvik i disse vil alltid være annonsert her. Klikker man i tillegg «Liker» på facebook-siden, vil man automatisk motta disse kunngjøringene.

Ved **akutte** sykdoms-/skadetilfeller kan man ringe hele døgnet

Tel: 69 37 64 50

Vi fører den originale
ØSTFOLDBUNADEN
LØKEN

 Liers Husflid

Ivar Lier AS
Nygaardsgt 49-51
1607 Fredrikstad
Tlf. 69 31 67 06
Tlf. 69 31 63 39
www.lokenbunaden.no
post@liershusflid.no

Johnsen; libris

FARMANNSGATE • TORVBYEN • GAMLEBYEN

Terrengtilpasset legging av vann og avløp i kystsonen

Som medlem i rørleggerkjeden Bademiljø, tilbyr vi høy faglig kompetanse og et stort utvalg av varer. Vi utfører alle typer rørleggertjenester, og er totalleverandør av komplette bad og våtrom. Vår spesialitet er terrengtilpassede løsninger for vann og avløp.

Vi tar oss
av søknads-
papirer til
kommunen.

Vår maskinpark er tilpasset de fleste typer graveoppdrag. I sårbart terreng benyttes minigraver og beltedumper med gummibelter. Vi har gravemaskiner, båter, lastebil, traktor m/henger, ATW og minidumper. Samt en egen leker for sjøarbeider og transport av maskiner og utstyr.

- Vi leverer alt til nybygg og rehabilitering av hus og hytte
- Egen graveavdeling
- Vi tar oss av søknader og projektering
- Lang erfaring i bygging av vann- og avløpsanlegg for hus og hytte
- Ønsker du befaring, kommer vi hjem til deg, så vi kan planlegge badet sammen
- Vi bytter armaturer, dusj, wc, varmtvannsbereder og utfører vedlikehold av røranlegg

Flott butikk med stort utvalg
av alt til badet.
God service er en selvfølge
hos oss!

Bademiljø

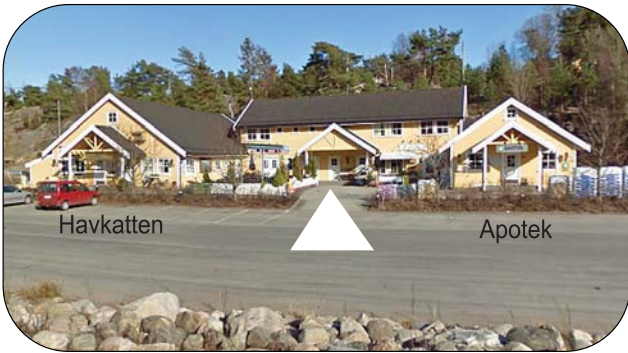
Hvaler Rørleggerbedrift AS

Hvaler Butikk og kontor

Dahlheim 2, 1684 Vesterøy – Telefon: 69 37 56 60 – E-post: post@hvaler-ror.no – www.hvaler-ror.no

Fredrikstadkontor

Stabburveien 10, 1617 Fredrikstad – Telefon: 69 37 56 60 – E-post: post@hvaler-ror.no – www.hvaler-ror.no

Latitude: 59° 6' 37"
Longitude: 10° 54' 39"

Velkommen til tannbehandling hos

Trygg Tannbehandling
Hvalertannlegene på Vesterøy

For timebestilling ring **69 37 77 07**, eller kontakt oss på
post@tryggtannbehandling.no

Du finner oss i Ødegårdskilen på Vesterøy, over blomsterbutikken og Apoteket.

Sjømatrestauranten
Første Reis
Skjærhalden N 59.1.30. E 10.03.70

Konfirmasjon
Bryllup
Kjennestund
Spesielle anledninger
Søndagsmiddag

www.forstereis.no – Tlf.: 91 91 77 33

**Gode opplevelser på
bryggekannten!**

JØLSTAD
begravelsesbyrå

Benjamin Nordling

Svein Åge Johansen

Hans K. Helgesen

Vakttelefon 69 38 54 40 (24 timer)

Farmannsgate 10

www.jolstad.no
begravelsebyråkjeden Jølstad

Lokaleid begravelsesbyrå

Vesterøy 8-23
8-21
Søndag 11-17

Telefon
69 37 71 69

KIWI mini
pris

Som totalleverandør kan vi tilby hjelp i planleggingsfasen, med tomtebefaring, arkitekttjenester og kostnadsoverslag for hele byggeprosessen. Gode, lokale underentreprenører og leverandører sørger for at vi opprettholder kvalitet i alle ledd.

HVALER BYGG
ENTREPRENØR AS

Besøksadresse:
2.etg, ESSO-bygget

Fastlandsveien 12
1684 Vesterøy
Telefon: 69 37 67 92
E-post: postmaster@hvalerby

TOMTER til salgs på Hvaler

Investér i sol, sjø og frisk luft

Leiko AS

Telefon 905 75 80 1

Anne's
BEGRAVELSESBYRÅ

Morten Stenbock Pedersen
Kirkegaten 28, 1632 Gamle Fredrikstad

Tlf. 69 32 02 30

Kirkeøy Blomster
Skjærhalden

Kiosk - gaver
telefon 69 37 97 70

PROSJEKTKOR PRESENTERER
GOD NOK PROSJEKTKOR
SOMMERKONSERT

VI ØNSKER DEG VELKOMMEN
TIL GRATIS KONSERT
GAVE TIL KIRKEN
KAN GIS VED UTGANG

H Ø R
O S S
H E R

SPJÆRØY KIRKE
21.06.14 KL 21.00
SKJEBERGDALEN KIRKE
22.06.14 KL 21.00

SPONSORER
DAF NORGE | BYGGMESTER ROBERT HOLT

Fra kirkelivet

Sjømannsmisjonen

8.09 - 13.10 - 10.11 - 8.12

Kirkens hus kl 19.00. Velkommen!

Normisjonen

4.9 - 2.10 - 6.11 - 4.12

Kirkens hus kl 18.00. Velkommen!

Søndre Kirkøy misjonsforening

31.08 - 28.09 - 26.10 - 30.11

Kirkens hus kl 17.00. Velkommen!

Vesterøy misjonsforening

Kontakt Eva Johansen for informasjon
om høstens møter.

Mobil: 40411188. Velkommen!

Formiddagstreff høsten 2014

27.8 Besøk i Frøkengården

24.9 Asmaløy Bedehus

22.10 Kirkens Hus

26.11 Vesterøy Bedehus Misjonsmesse

Velkommen!

Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet 150 år

Lokal markering av jubileet.

24. august markeres jubileet med festgudstjeneste i Hvaler kirke kl. 11.00.

31. august er det jubileumsgudstjenester i alle landets domkirker.

Sammen med sogneprest Grethe Hummel, deltar Asbjørn Haugen og Tore E. Thorkildsen, begge pensjonerte sogneprester som i perioder har vikariert i hver sine sjømannskirker i utlandet: henholdsvis Albir i Spania og i Stockholm og Gøteborg i Sverige.

Den lokale Sjømannsmisjonsforeningen inviterer på kirkekaffe etter gudstjenesten.

Velkommen!

Kunstutstilling Kirkens hus

Øivind Sand har salgsutstilling i hele skolens ferie! Åpent 11-17,

Velkommen!

Stoff til neste nr.

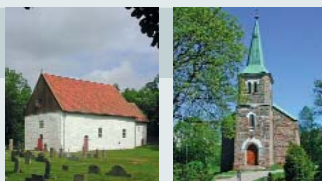
av menighetsbladet sendes kirkekontoret innen 13. aug. 2014
Adr. Storveien 12,
1680 Skjærhalden.
epost: post@hvaler.kirken.no

Gudstjenester

Alle gudstjenester i Hvaler begynner kl.11.00 – hvis ikke annet er oppgitt. Sjekk annonseringen på forhånd.

22. juni,	kl. 11	Spjærøy kirke	Hummel	
29. juni	kl. 11	Brygga i Fr.stad	Fellesgudstjeneste	Glommafestivalen
6. juli	kl. 11	Hvaler	Ekvik	
13. juli	kl. 18	Hvaler	Hauglum	
20. juli	kl. 11	Spjærøy	Hauglum	
29. juli	kl. 18	Hvaler	Hummel	med Olsokfeiring på Tusenårsstedet
3. aug	kl. 11	Spjærøy	Hummel	
10.aug	kl. 11	Hvaler	Hummel	
17.aug	kl. 18	Spjærøy	Ekvik	
24. aug	kl. 11	Hvaler	Hummel	Sjømannsmisjonen 150 år/50-årskonfirmanter
31. aug	kl. 11	Spjærøy	Hummel	Familiegudstjeneste
7. sept	kl. 11	Hvaler	Vikar	
14. sept	kl. 11	Spjærøy	Hummel	Konfirmantpresentasjon
21. sept	kl. 11	Hvaler	Hummel	Høsttakkefest – 4-årsbok - Eplefestivalen
28. sept	kl. 11	Spjærøy	Hauglum	

Folkemengdens bevegelse

DØPTE

Hvaler kirke

Rolf Marcus Johansen
Julian Strand

Spjærøy kirke

Richard Lunde Kristiansen
Markus Lunde Nilsen

DØDE

Hvaler kirke

Øistein Sture
Kari Falknor Skjelbred
Karin Lunde Kristiansen
Hans Peder Mathisen
Olav John Joki

Spjærøy kirke

Sonja Elsa Eriksen
Nils Olav Bankerud

DEN
NORSKE
KIRKE

HVALER MENIGHET

Kirkekontoret

Storveien 12, 1680 Skjærhalden
Telefon: 69 37 90 37 – Faks: 69 37 95 25
e-post: post@hvaler.kirken.no

Menighetsråd/Fellesråd

Leder, Einar Morland
Gilboveien 13, 1680 Skjærhalden
Telefon 69379772 mobil 934 07 085

Menighetsrådets/Fellesrådets adresse:
Storveien 12, 1680 Skjærhalden
e-post: post@hvaler.kirken.no

Kirkene

Hvaler kirke: Tlf. 69 37 99 12
Spjærøy kirke: Tlf. 69 37 65 50

Hvaler menighetsblad

Kirkekontoret, Storveien 12,
1680 Skjærhalden
Ansvarlig utgiver: Hvaler menighetsråd
e-post: post@hvaler.kirken.no
Kontonummer 7050.06.20976

Redaksjonskomité:

Ragnar Bjørck, Ellen Bjørnvall Vikar,
Grethe Hummel, Inger Lise Ottersund.

Trykk: Møklegaards Trykkeri AS, Fredrikstad
epost: info@moklegaard.no
Layout: Bjarne Haukø

Ansatte

Terje Moen, kirketjener,
mobiltlf. 474 79 732
e-post: temo@hvaler.kirken.no

Marianne Haugholt,
kirketjener 50 % stilling
kontormedarbeider 20 % stilling
mobiltlf. 474 79 735
e-post: marianne@hvaler.kirken.no

Ken Phillips, kirkemusiker,
mobiltlf. 474 79 733
e-post: keph@hvaler.kirken.no

Grethe Hummel, sogneprest
mobiltlf. 474 79 731
e-post: grethe@hvaler.kirken.no

Ingrid Dean, kirkeverge/daglig leder
mobiltlf. 474 79 730
e-post: inde@hvaler.kirken.no

Marius Sørлие Eriksen, trosopplærer
75% stilling
mobiltlf. 450 01 305
e-post: marius@hvaler.kirken.no

Solveig Sletthjel og Tord Gustavsen

Konsert i Hvaler kirke 9. august kl. 18.00

Solveig Sletthjel befestet sin posisjon som en av våre store vokalist i jazzmiljøet på slutten av 1990-tallet. Gjennom bl.a gruppa *Slow Motion Orchestra* har hun gitt oss noe av det vakreste og mest melodiose innen norsk jazz de siste årene.

Med fjorårets *Arven* - på plate i duo med Tord Gustavsen - er det salmene som får prestedatteren Sletthjells respektfulle og klangfulle behandling.

**Kulturarrangementer i begge kirkene våre
gjennom hele sommeren.**

Sjekk side 25.